

PATVIRTINTA
Aplinkos apsaugos departamento prie
Aplinkos ministerijos direktoriaus
2021 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. AD1-282
(Aplinkos apsaugos departamento prie
Aplinkos ministerijos direktoriaus
2024 m. birželio 20 d. įsakymo Nr. AD1-217
redakcija)

**APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMŲ ATLIEKANT BUITINIŲ, KOMUNALINIŲ IR
GAMYBINIŲ NUOTEKŲ VALYMO ĮRENGINIŲ PATIKRINIMĄ KONTROLINIS
KLAUSIMYNAS**

Priedas prie 202 - patikrinimo akto Nr. (data) (numeris)

Patikrinimą atlikęs (-ę) darbuotojas (-ai):

(pareigos, vardas, pavardė)

Tikrinamas ūkio subjektas:

(teisinė forma, pavadinimas, adresas, įmonės kodas (jei tikrinamas fizinis asmuo - jo vardas, pavardė))

Ūkio subjekto įgalioti atstovai, dalyvavę patikrinime:

(pareigos, vardas, pavardė)

Nustatyta:

Eil. Nr.	Aplinkos apsaugos reikalavimas	Atitiktis reikalavimams			Pastabos*
		Atitinka	Neatitinka	Neaktualu	
		x	x	x	
BENDRIEJI REIKALAVIMAI					
1.	Ar ūkio subjektas turi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą (toliau – TIPK) ar Taršos leidimą (toliau – TL), jei tokį leidimą turėti būtina vykdant veiklą? ([1] 4, 10 p. 1 priedas; [2] 6,10 p.1 priedas [14] 32 p.);				
2.	Ar TIPK ar TL prieduose yra detali nuotekų valymo įrenginių schema, kurioje pažymėtos visos nevalytų, valomų ir išvalytų nuotekų tekėjimo linijos ir jas valdančios sklendės, vietos, kuriose viena nuotekų linija pajungta į kitą (pavyzdžiui, apvadinė linija) ir vietos, kuriose galimas nuotekų patekimas į aplinką (išleistuvas, avarinis išleistuvas)? ([1] 68 ¹ .5. p.; 68.14 p. [2] 57.5.; 29.6. p.);				
3.	Ar ūkio subjektas išleidžiantis nuotekas į gamtinę aplinką ar į nuotakyną, nustatė (inventorizavo), kiek ir kokių pavojingų medžiagų, nurodytų Nuotekų tvarkymo reglamento 1 priede ir/ar 2 priedo A dalyje ir/ar B dalies B1 sąraše, išleidžiama su nuotekomis ([6] 14 ¹ .p.);				
4.	Ar, ūkio subjekto TIPK ar TL nustatyti reikalavimai prioritetinių medžiagų išleidimui į gamtinę aplinką, kai šių prioritetinių medžiagų koncentracija yra:				
4.1.	lygi arba didesnė Nuotekų tvarkymo reglamento 2 priedo A dalyje nurodytą ribinės koncentracijos į gamtinę aplinką vertę? ([6] 15 p.);				

4.2.	viršija Nuotekų tvarkymo reglamento 1 priede nurodytą DLK-AKS vidaus paviršiniams vandenims, o kai medžiagai DLK-AKS nenustatytas, – aplinkos kokybės standartą, išreikštą kaip metinė vidutinė vertė (toliau – MV-AKS), vidaus paviršiniams vandenims? ([6] 15 p.);				
5.	Ar ūkio subjektas laikosi TIPK ar TL nurodytų sąlygų? (TIPK leidimo 20 p. ir 19 lentelė. „Objekte / įrenginyje naudojamos nuotekų kiekio ir taršos mažinimo priemonės“, TL - „Nuotekų tvarkymas ir išleidimas“ specialiosios dalies 4 lentelėje nurodytos sąlygos);				
6.	Ar nuotekų perpumpavimo stočių ir valymo įrenginių avariniai išleistuvai yra uždaryti ir užplombuoti? ([8] 15.1. p.);				
7.	Ar avarinių išleistuvų sklendės yra plombuotos ir ar plombos patikrinimo metu nepažeistos? ([8] 15.7. p.);				
8.	Ar atidarant avarinių nuotekų išleistuvus apie tai buvo pranešama Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos? ([8] 15.7. p.);				
9.	Ar visi nuotekų išleistuvai (naudojami, nenaudojami, avariniai), į gamtinę aplinką išleidžiantys 5 m ³ per parą ir daugiau nuotekų, yra paženklinėti išleidimo į gamtinę aplinką vietose nurodant išleistuvo naudojimo pobūdį, nuotekas į gamtinę aplinką išleidžiančio veiklos vykdytojo pavadinimą, ūkinės veiklos adresą, ryšio informaciją ir išleidžiamų nuotekų pobūdį (buitinės, komunalinės ar gamybinės nuotekos)? ([6] 10 ¹ p.);				
10.	Ar laikomasi draudimo į nuotakyną išleisti/šalinti: atliekas, išskyrus atvejus, kai organinių atliekų smulkinimą ir išleidimą į nuotakyną (organinių atliekų smulkintuvų įrengimą ir pajungimą į nuotakyną) leidžia nuotakyno operatorius (tokios galimybės numatytos nuotekų tvarkymo sutartyje)? ([6] 31.5. p.);				
11.	Ar nuotekų valymo įrenginiai techniškai tvarkingi (nesutrūkę, nesulaužyti apžiūros liukai ir pan.)? Ar nuotekos į aplinką patenka tik per tam skirtą išleistuvą (visos nuotekų valymo įrenginių sistemos turi būti sandarios)? [4] 4.3, 4.7. p., [6] 7.2 p.);				
12.	Ar yra parengtas nuotekų tvarkymo sistemos ir/ar nuotekų valymo įrenginio projektas? ([4] 4, 19, 20 p., [9] 3 priedo 1.2., 1.4. p., [10] 24 str. 1, 3 d., 27 str. 1 d. [11] 1.2. 1.3. p. ir 1 lentelės 8 p.);				
13.	Ar projekte yra nuotekų valymo įrenginių technologinės eksploatacijos tvarkos aprašas, kuriame pateiktos valymo įrenginių priežiūros procedūros, aptarnavimo grafikai, dumblo, šlamo, susikaupusių naftos produktų šalinimo ar atskirų technologinių elementų (koalescencinių ar sorbcinių filtrų ir pan.) priežiūros tvarka ir dažnumas? ([4] 29 p.);				
14.	Ar valymo įrenginiai eksploatuojami pagal nuotekų valymo įrenginių technologinės eksploatacijos tvarkos aprašo reikalavimus? ([4] 29 p.);				
15.	Ar valymo įrenginių technologinei eksploatacijai paskirtas atsakingas asmuo (klausias neaktualus kai valymo įrenginiai priklauso vienam fiziniam asmeniui)? ([4] 30 p.);				
16.	Ar nuotekų valymo įrenginių savininkas (fizinis asmuo) turi įrenginių tiekėjo arba projektuotojo pažymą apie jam suteiktas žinias (kvalifikaciją), reikalingas įrenginio eksploatacijai, ir eksploatacijos tvarkos aprašą (taisykles ar pan.) arba sutartį su nuotekų valymo įrenginius eksploatuoti reikalingą kvalifikaciją turinčiu asmeniu. ([4] 31 p.);				

17.	Ar sudarytos sąlygos aplinkos apsaugos valstybinei kontrolei vykdyti (įrengtos reikalavimus atitinkančios kontrolės vietos su reikalinga įranga bei užtikrinamas laisvas prieėjimas prie jų)? ([4] 6 p.);				
18.	Ar ėminių ėmimo vietos įrengtos taip, kad būtų galima paimti ėminius teršalų tyrimams atlikti ir (ar) išmatuoti parametrus, vykdant tiek monitoringo programoje numatytus tyrimus, tiek ir valstybinius laboratorinius tyrimus? ([3] 1 priedo 22 p.).				
REIKALAVIMAI NUOTEKŲ MONITORINGUI					
19.	Ar ūkio subjektas turi suderintą su Aplinkos apsaugos agentūra (toliau - AAA) aplinkos monitoringo programą? ([3] 19 p.);				
20.	Ar ūkio subjektas pilna apimtimi vykdo aplinkos monitoringo programą? ([3] 7, 10, 11.2 p.);				
20.1.	Ar vykdomas išleidžiamų teršalų monitoringas? ([3] 10.1., 10.2., 10.3., 10.4. p.);				
20.2.	Ar vykdomas poveikio paviršiniam vandeniui monitoringas? ([3] 11.2.1. 11.2.2., 11.2.3., 11.2.4. p.);				
21.	Ar ūkio subjekte saugomi einamųjų kalendorinių metų praėjusių ketvirčių taršos šaltinių išleidžiamų teršalų monitoringo nenuolatinių matavimų duomenys nurodyti Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų 3 priede? ([3] 33.1 p.);				
22.	Ar aplinkos monitoringo ataskaita AAA pateikta laiku, t. y. ne vėliau kaip iki kovo 1 d.? ([3] 33.3 p.);				
23.	Ar ūkio subjekto vykdomo aplinkos monitoringo rezultatai rodo, kad iš taršos šaltinių išleidžiamų teršalų koncentracijos neviršija nustatytų ribinių verčių (RV) ir didžiausių leistinų koncentracijų (DLK) ir dėl to nesukeliamas didesnis už leistiną aplinkos teršimas? ([6] 29 p. 2 lentelė, 1 priedas, 2 priedas (A ir B dalis);				
24.	Ar vykdant poveikio paviršiniam vandeniui monitoringą nebuvo nustatyta, kad viršyta teršalo (-ų) DLK vandens priimtuve? ([3] 11.2. p. [6] 1 priedas, 2 priedas (A ir B dalis);				
25.	Ar ūkio subjektas, vykdamas taršos šaltinių išmetamų, į paviršinį vandenį, nuolatinius matavimus, viešai savo interneto svetainėje skelbia ir nuolat atnaujina matavimų rezultatus? ([3] 37.1 p.);				
26.	Ar praėjusio metų ketvirčio taršos šaltinių išleidžiamų teršalų monitoringo duomenis ir praėjusių kalendorinių metų monitoringo ataskaitą ūkio subjektas skelbia savo interneto svetainėje? ([3] 37.3 p.);				
REIKALAVIMAI NUOTEKŲ APSKAITAI					
27.	Ar vykdomi išleidžiamų nuotekų kiekio ir debito matavimai arba skaičiavimai:				
27.1.	matuojant automatiniais debito matavimo įrenginiais? ([3] 1 priedo 11.1. p.); (taikoma komunalinėms nuotekoms iš 2000 gyventojų ekvivalento (toliau – GE) ar didesnių aglomeracijų; kai išleidžiama 150 m ³ ir daugiau gamybinių nuotekų per parą;)				
27.2.	matuojant debito matavimo įrenginiais (automatiniais debito matavimo įrenginiais, matavimo slenksčiu, <i>Venturi</i> lataku, diafragma, tūta) arba įvertinant nuotekų kiekį netiesioginiais būdais (pagal siurblių darbo laiką ir galingumą, priėmimo rezervuaro tūrio ir siurblio (-ių) įsijungimų skaičių ar kt.)? ([3] 1 priedo 11.2. p.); (taikoma komunalinėms nuotekoms išleidžiamoms iš mažesnių kaip 2000 GE aglomeracijų; kai išleidžiama mažiau kaip 150 m ³ gamybinių nuotekų per parą, 5 m ³ ir daugiau buitinių				

	nuotekų per parą; kai į natūralias nuotekų filtravimo sistemas išleidžiama 50 m ³ ir daugiau gamybinių nuotekų per parą) (taikoma išleidžiant nuotekas į gamtinę aplinką)				
27.3.	išleidžiamų buitinių ir (ar) gamybinių nuotekų kiekį apskaičiuojant pagal vandens apskaitos prietaisų rodmenis arba Vandens naudojimo normas RSN 26-90? ([3] 1 priedo 11.3. p.);				
28.	Ar vykdoma išleidžiamų nuotekų ir teršalų apskaita? ([5] 14 p., [12] 25 str. 3 d.); (Taikoma išleidžiant nuotekas į paviršinius vandens telkinius)				
29.	Ar su nuotekomis išleidžiamų teršalų apskaitai naudojami Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatuose nustatyta tvarka atliktų matavimų duomenys ir valstybinių laboratorinių tyrimų duomenys? ([5] 16 p.)				
30.	Ar nuotekų tvarkymo apskaitos metinė ataskaita (už paėjusius kalendorinius metus) pateikta Aplinkos apsaugos agentūrai per informacinę sistemą „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (IS AIVIKS) (ne vėliau kaip iki einamųjų metų vasario 15 d.)? ([5] 20 p., 4 ir 5 priedai);				
31.	Ar įvertinus nuotekų tvarkymo apskaitos metinę ataskaitą galima teigti, kad išleidžiamose nuotekose nebuvo viršyti TIPK ar TL nustatyti metiniai leistinos taršos (LT) tonomis arba laikinai leistinos taršos (LLT) tonomis normatyvai, vidutinė metinė teršalo koncentracija, didžiausia momentinė arba, jei yra automatiniai nuotekų mėginių semtuvai, didžiausia vidutinė paros koncentracija? (išduoto TIPK arba TL sąlygos: ([1] 5 priedo 11 lentelė ir [2] 3 priedo 1 priedėlio 2- lentelė);				
32.	Ar ūkio subjektas pateikė teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai mokesčio deklaraciją Mokesčio už aplinkos teršimą iš stacionariųjų taršos šaltinių deklaracijos FR0522 formą ne vėliau kaip pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 15 d.? ([16] 9 str. 4 d.; [15]).				
REIKALAVIMAI TERŠALŲ IR (AR) PARAMETRŲ MATAVIMAMS					
33.	Ar ūkio subjektas teršalų ir (ar) parametrų matavimus atlieka:				
33.1.	išleidžiamose nuotekose? ([3] 1 priedo 12.1. p 13.1. p., [6] 38 p., 4 priedas, [14] 33 p., 4 priedas, [13], 1 ir 2 priedai); (nuotekų kontroliuojami parametrai pagal taršos šaltinių tipus nurodyti Nuotekų tvarkymo reglamento 4 priede ir Atliekų deginimo aplinkosauginių reikalavimų 4 priede);				
33.2.	į gamtinę aplinką išleidžiamose komunalinėse, buitinėse nuotekose? ([3] 1 priedo 13.2. p.); amonio jonai (NH ₄ -N)/NH ₄ , nitratai (NO ₃ -N)/NO ₃ , nitritai (NO ₂ -N)/NO ₂ , bendras azotas, fosfatai (PO ₄ -P)/PO ₄ , bendras fosforas, cheminis deguonies suvartojimas (ChDS), skendinčios medžiagos);				
33.3.	nuotekose prieš valymą? ([3] 1 priedo 12.2., 13.3. p.); (kai nuotekas išleidžia į gamtinę aplinką ir (arba) eksploatuoja gamybinių nuotekų valymo įrenginius ir išleidžia gamybines nuotekas į nuotakyną) (biocheminis deguonies suvartojimas per 7 paras (BDS ₇), bendras azotas, bendras fosforas, ChDS, skendinčios medžiagos, kai šie teršalai nustatyti išleidžiamose nuotekose);				
33.4.	iš paviršinio vandens telkinio paimtame vandenyje? ([3] 1 priedo 12.3. p.); (jei nustatyti reikalavimai išleidžiamam aušinimo vandeniui)				
34.	Ar atliekant teršalų ir (ar) parametrų matavimus, nuotekų ėminiai imami automatiniais ėminių semtuvais toje pačioje, tiksliai nustatytoje vietoje:				
34.1.	iš 2000 GE ar didesnių aglomeracijų / taršos šaltinių į gamtinę aplinką išleidžiamose nuotekose? ([3] 1 priedo 21.1.p.); (Šis reikalavimas netaikomas, kai nuotekos prieš išleidimą į gamtinę aplinką kaupiamos sukauptuvuose, iš kurių išleidžiamos periodiškai)				

34.2.	iš 2000 GE ar didesnių aglomeracijų surinktose nuotekose prieš valymą? ([3] 1 priedo 21.2.p.);					
35.	Ar laikomasi minimalaus metinio ėminių ėmimo dažnio išleidžiamose į aplinką nuotekose ([3] 1 priedo 16 p. ir 1 lentelė):					
35.1	Komunalinės, buitinės	Matavimų dažnis				
	nuo 5 m ³ iki 1 999 GE	kartą per ketvirtį				
	nuo 2 000 iki 9 999 GE	kartą per mėnesį (žr. pastabą)				
	nuo 10 000 iki 49 999 GE	kartą per mėnesį				
	50 000 ir daugiau GE	2 kartus per mėnesį				
	Jeigu 2 metus nuotekų užterštumo lygis atitinka TIPK, taršos leidime nustatytus reikalavimus, vėlesniais metais pakanka imti ėminius kartą per ketvirtį. Tačiau jei vienas iš ėminių neatitinka nuotekų užterštumo normų, vėliau ėminiai turi būti imami ne rečiau kaip kartą per mėnesį.					
35.2	Gamybinės, aušinimo vanduo	Matavimų dažnis				
	iki 50 m ³ /d	kartą per mėnesį (žr. pastabą)				
	Jeigu 2 metus nuotekų užterštumo lygis atitinka TIPK, taršos leidime nustatytus reikalavimus, vėlesniais metais pakanka imti ėminius kartą per ketvirtį. Tačiau jei vienas iš ėminių neatitinka nuotekų užterštumo normų, vėliau ėminiai turi būti imami ne rečiau kaip kartą per mėnesį.					
	50 ir daugiau m ³ /d	2 kartus per mėnesį (žr. pastabą)				
	Jeigu 2 metus nuotekų užterštumo lygis atitinka TIPK, taršos leidime nustatytus reikalavimus, vėlesniais metais pakanka imti ėminius kartą per mėnesį. Tačiau jei vienas iš ėminių neatitinka nuotekų užterštumo normų, vėliau ėminiai turi būti imami ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį.					
36.	Ar laikomasi minimalaus metinio ėminių ėmimo dažnio išleidžiamose į nuotakyną nuotekose ([3] 1 priedo 16 p. ir 1 lentelė):					
36.1.	Komunalinės	Matavimų dažnis				
	50 ir daugiau m ³ /d	kartą per ketvirtį				
36.2.	Gamybinės, aušinimo vanduo	Matavimų dažnis				
	iki 500 m ³ /d	kartą per ketvirtį				
	500 ir daugiau m ³ /d	kartą per mėnesį (žr. pastabą)				
	Jeigu 2 metus nuotekų užterštumo lygis atitinka TIPK, taršos leidime nustatytus reikalavimus, vėlesniais metais pakanka imti ėminius kas 2 mėnesius. Tačiau jei vienas iš ėminių neatitinka nuotekų užterštumo normų, vėliau ėminiai turi būti imami ne rečiau kaip kartą per mėnesį.					
37.	Ar galima teigti, kad tiek ūkio subjekto, tiek valstybinės nuotekų kontrolės rezultatai rodo, kad į gamtinę aplinką išleidžiamų buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų užterštumas neviršija Nuotekų tvarkymo reglamento 2 lentelėje nurodytų:					
37.1.	Vidutinio paros mėginio DLK? ([6] 29 p. ir 2 lentelė);					
37.2.	Momentinio DLK? ([6] 29 p. ir 2 lentelė);					
37.3.	Vidutinės metinės DLK? ([6] 29 p. ir 2 lentelė);					
37.4.	Minimalus išvalymo efektyvumo, procentais? ([6] 29 p. ir 2 lentelė).					
REIKALVIMAI TAIKOMI TIK GAMYBINIŲ NUOTEKŲ IŠLEIDIMUI						
38.	Ar išleidžiant gamybinės nuotekas į komunalinių nuotekų nuotakyną nėra viršijamos nustatytos ribinės vertės (maksimali temperatūra, pH, ChDS/BDS7 santykis, BDS ₇)? ([6] 32 p.);					
39.	Ar ūkio subjektas turi parengtą vandenų taršos prioritetinėmis pavojingomis ir prioritetinėmis medžiagomis mažinimo programą? ([6] 36);					
40.	Ar vykdomos Vandenų taršos prioritetinėmis ir prioritetinėmis pavojingomis medžiagomis mažinimo programose numatytos priemonės? ([6] 36, p.);					
41.	Ar gamybinėse nuotekose, priklausomai nuo taršos šaltinių tipų (pramonės šakų) yra vykdoma Nuotekų tvarkymo reglamento 4 priede pateiktų parametrų kontrolė? [6] 38 p., 4 priedas;					
KITI REIKALAVIMAI						
43.	Ar nuotekų valymo metu susidariusios atliekos (pavyzdžiui, nuotekų dumbblas, gaudyklėse susidarę riebalai ir kitos) yra perduodamos atliekų tvarkymo įmonėms? ([6] 23 p.).					

	(išskyrus atvejus, kai nuotekų dumblas apdorojamas jo susidarymo vietoje kartu su nuotekų valymo metu susidariusiais riebalais ar nuotekų dumblo apdorojimo procesui reikalinga struktūriniu medžiaga, gauta iš kitų ūkio subjektų, ir atvejus, kai nuotekų valymo įrenginius eksploatuoja ir susidariusias atliekas tvarko geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas)				
--	--	--	--	--	--

* Lentelėje pastabų skiltyje rašomas pastabos eilės numeris, o po lentelę rašomas pastabos numeris ir pastabos tekstas.

Teisės aktų, reglamentuojančių kontrolinio klausimyno sritį sąrašas:

1. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės;
2. Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės;
3. Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatai;
4. Nuotekų valymo įrenginių taikymo reglamentas;
5. Vandens naudojimo ir nuotekų tvarkymo apskaitos tvarkos aprašas;
6. Nuotekų tvarkymo reglamentas;
7. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas;
8. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklės;
9. Statybos techninis reglamentas STR 1.05.01:2017;
10. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas;
11. Statybos techninis reglamentas STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“;
12. Lietuvos Respublikos vandens įstatymas;
13. 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006;
14. Atliekų deginimo aplinkosauginiai reikalavimai;
15. Mokesčio už aplinkos teršimo deklaracijų FR0521, FR0522, FR0523 ir FR0524 formų ir jų pildymo taisyklės;
16. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas.

Pastabos:

1.

2.

(patikrinimą atlikusio asmens
pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(patikrinime dalyvavusio asmens
pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)